

Лабораторна робота № 2

ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ В УМОВАХ РИЗИКУ ТА/АБО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Мета роботи: набуття практичних навичок знаходження оптимального управлінського рішення в умовах ризику та/або невизначеності з використанням критеріїв песимізму, оптимізму, Гурвіца, Лапласа, Байєса-Лапласа та Ходжа-Лемана.

Задача 1. Необхідно оцінити один із чотирьох розроблених програмних продуктів A_i боротьби з одним з п'яти типів програмних впливів K_j . Нехай дана матриця ефективності матриці (таблиця 1).

Таблиця 1

Матриця ефективності

$A_i \backslash K_j$	K_1	K_2	K_3	K_4	K_5
A_1	113	15	$k + 24$	$45 - 2k$	31
A_2	120	$12 + 5k$	45	20	50
A_3	$5 + 11k$	315	13	34	$5(k + 2) + 2$
A_4	29	k	k	$10k + 20$	11

A_i – програмний продукт (1,2,3,4);

K_j – оцінка ефективності застосування i -го програмного продукту при j -му програмному впливі ($j=1,2,3,4,5$).

Потрібно знайти оптимальну стратегію розроблювальних програмних продуктів, використовуючи критерії песимізму, оптимізму, Гурвіца (при $\lambda = \frac{1}{k+3}$ $1 \leq k \leq 12$

або $\lambda = \frac{4}{k}$ $13 \leq k \leq 26$) Лапласа, Байєса-Лапласа

($p_1 = 0,1$ $p_2 = 0,2$ $p_3 = \lambda$ $p_4 = \lambda + 0,1$ $p_5 = 1 - p_1 - p_2 - p_3 - p_4$) та Ходжа-Лемана.

Теоретична частина

Для розв'язання задач такого типу використовують наступні критерії:

1. **Критерій песимізму (критерій Вальда, найбільшої обережності).**

Оптимальною вважається чиста стратегія A_i ($i = 1, \dots, n$), при якій найменший виграш

$\min_j a_{ij}$ ($j = 1, \dots, m$) особи, що приймає рішення, буде максимальним. Тобто

вибирається така стратегія, яка забезпечує найкращий з найгірших результатів. Критерій песимізму у математично формалізованому вигляді можна представити так:

$$\alpha = \max_i \min_j a_{ij} \quad (1)$$

де a_{ij} – оцінка, яка відповідає i -ій стратегії при j -му стані природи.

Критерій Вальда використовується в тих ситуаціях, коли обирається стратегія управління, виходячи з вимоги максимально можливого прибутку (виграшу) в найгірших умовах.

Контрольні запитання

1. Яка економічна інтерпретація критерію Байєса-Лапласа?
2. Яка економічна інтерпретація критерію Лапласа?
3. Яка економічна інтерпретація критерію песимізму?
4. Яка економічна інтерпретація критерію оптимізму?
5. Яка економічна інтерпретація коефіцієнта λ у критерії Гурвіца?

Укладач: _____ Васьків О. М., ст. викладач _____
(підпис) (ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)